HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אכל. גבי עומר דלא איתעביד לורך גבוה י] כדאמרינן (בדבי ישמעאל) לעילא) דבחמש שביחא מילתא עפי איתא כרבנן ס"ל דאמרי דבשבת עבדינן כל מה דבעי ליה כבחול ואי הוה בעי עפי יא] עבדינן (פ) ו)ובחול בשלשה: **אכל הפס.** מילתיה דרבי חנינא דאיכא פרסומי מילתא בשלשה בני אדם עפי מביחיד אימא רבי ישמעאל כרבנן ס"ל ועבדינן בשלשה לפרסם הדבר שקבירת העומר במנאי ט"ו בניסן מפני הביתוסים שאומרים אין העומר בא אלא באחד בשבת ז): **אכל הכא.** לגבי שלש שאין לא איתעביד לורך גבוה כהלכתו אליבא דרבי ישמעאל דקאמר בחמש שביחא מילתא: **כיון שנראה.** הלבנה בעגול לכל העולם: **אם נראה בעליל אין מחללין עליו את השבת.** ללכת ולהעיד לב"ד שהרי א"ל כיון דבעליל נראה ב"ד נמי ראוהו: **אכל הפס.** גבי לבנה דאיכא מכשילן לעתיד לבא דזימנין דלא יראה בעליל ויאמרו העדים כמו שראיתיו אנו כן ראוהו ב"ד ולא נחלל שבת ואיכא מכשול דלא יהא חדש נקבע כהלכתו: **דליכא לורך גבוה.** דאינו קרבן ולא ניתנה שבת לדחות אותו היום משום דבר אחר: **אכל הכא דאיכא לורך גבוה.** דבחמש שביחא מילתא: **וניתנה שבת לדחות.** הג' שאין ומגו דנדחה מפני הג' נדחית נמי אגל החמש: **שחט.** בשבת ב' חטאות של ליבור כגון יב] א' מן שעירי ע"ז ושעירי רגל בשבת שבמוך הרגל: **חייב על השניה.** חטאת דשוגג הוא כשבור מותר לשומטן בשבת הואיל ושל ליבור הוא ועשה לכיון דשחט לשמן מו לא חזי אי לליבור: **ואפי' נתכפר בשניה.** כגון שנשפך דם הראשונה לאחר שחיטת שניה דאיכא למימר ליפטריה לגמרי משום דקמייתא בראשת שחט אע"ג דקוף לא כפר אלא בשניה ושניה נמי הואיל ובא כפר ליפטר עליה אפ"ה חייב אשניה ופטור אראשונה דבתר שחיטה אזלינן: **אפי' נמלאה הראשונה כחושה.** קודם שחיטת שניה ואיכא משום (מנאחי ח) הקריבהו גא לפחתך ושחט שניה חייב: **לפניו.** בשבת: **ולא עוד אלא.** אפי' לכתחילה אומרים לו לאחר שחיטת כחושה הבא שמינה לכתחילה ושחוט איבעית אימא סמי כחושה מקמייתא ג] ואיבעית אימא ההיא רבי אמי אמרה א"ל רבינא לרב אשי נמצאת הראשונה כחושה בבני מעיין מהו ג] בתר מחשבתו אזלינן וגברא לאיסורא קא מיכוין או דלמא בתר מעשיו אזלינן א"ל לאו היינו דרבה ורבא דאיתמר שמע שטבע תינוק בים ופרש מצודה להעלות דגים והעלה דגים חייב להעלות דגים והעלה דגים ותינוק ג]רבא אמר חייב ורבה אמר ד]פטור ועד כאן ד] רבה לא קא פטר אלא כיון דשמע אמרי' פ] נמי דעתיה אתינוק אבל לא שמע לא ואיבא דאמרי א"ל ו] היינו פלוגתייהו דרבה ורבא דאיתמר ז] ה](לא) שמע שטבע תינוק בים ופרש מצודה להעלות דגים והעלה דגים חייב להעלות דגים והעלה תינוק ודגים רבה אמר ה]פטור ורבא אמר חייב רבה אמר פטור ו]זיל בתר מעשיו ורבא אמר חייב זיל בתר מחשבתו אמר פ] רבה ז]חולה שאמדוהו לגרוגרת אחת ורצו עשרה בני אדם והביאו עשרה גרוגרות בבת אחת פטורין אפילו בזה אחר זה אפילו קדם והבריא בראשונה בעי רבא חולה שאמדוהו לשתי גרוגרות ויש שתי גרוגרות בשתי עוקצין ושלש בעוקץ אחת הי מינייהו מייתינן שתים מייתינן דחזו ליה או דלמא שלש פ] מייתינן דקא ממעטא קצירה פשיטא ח]שלש מייתינן

שחט שתי חטאות של ציבור. לא נקט עולות משום דאיכא בא] עולות טובא ט) (כמו שפי') אבל חטאות איכא אלא אחת ברוב פעמים: **ואפי' נתכפר בשניה.** לא דמיא לבעיא דבסמוך בתר מחשבתו אזלינן או בתר מעשיו דהתם אם יבא אליבו ויאמר שהיא כחושה בבני מעיים היה מביא שמינה ולא דמי נמי לטעם בב] בדבר מצוה ועשה מצוה: **להעלות דגים והעלה דגים ותינוק רבא אמר חייב.** לא דמי לאופה מיו"ט לחול דבפרק אלו עוברין (פסחים דף מו:) דפטרינן מטעם הואיל ומקלעי ליה אורחין וימים הכא נמי הואיל ופטר ליה אתינוק פטור נמי אדגים דהתם הוא דאפייתו חזיא לגורך יו"ט אבל הכא לידת דגים לא חזיא בשבת: **שתים** מייתינן כו'. לא מני למיפשטה מהא דתניא בפ"ב דביצה (דף יח.) ממלאה אשה קדירה בשר אע"פ שאינה צריכה אלא לאחיכה אחת ממלא נתחוט חבית של מים אע"פ שאינו צריך אלא לקיתון אחד דבינו"ט דקיל לא מייתינן ולא דמי לשבת דלא ניתן לדחות והא נמי דמיין גבי יוקא דאשפון חמיימיה להתם אגב אימיה בעירובין (דף סח.) היינו על ידי עובד כוכבים כדפירש שם בקונטו וכן [פירש] כ) ר"ח ואפי' מייני ע"י ישראל ניחא דהכא איכא אלא איסורא דרבנן ל) ומקום מילה דהיא גופא דחיא שבת לא גזור: משום

אימא לך פ] כרבנן סבירא ליה אי נמי עד כאן לא קא"ר ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקא התם אלא דאיתעביד ליה צורך גבוה ולא צריך אחולי שבת אבל הכא דלא איתעביד ליה צורך גבוה וצריך לאחולי שבת אימא כרבנן סבירא ליה אלא אמר רבה ר' ישמעאל ורבי חנינא סגן הכהנים אמרו דבר אחד דתנן רבי חנינא סגן הכהנים אומר בשבת נקצר ביחיד במגל אחד ובקופה אחת ובחול בשלשה בשלש קופות ובשלש מגלות והכ"א אחד שבת ואחד חול בשלש קופות ובשלש מגלות מי לא קא"ר חנינא סגן הכהנים התם כיון דאפשר לא טרחינן הכא נמי כיון דאפשר לא טרחינן ממאי דלמא עד כאן לא קא"ר ישמעאל הכא אלא דליכא פרסומי מילתא אבל התם דאיכא פרסומי מילתא אימא כרבנן סבירא ליה אי נמי עד כאן לא קא"ר חנינא סגן הכהנים התם דאי בחד אי בשלשה צורך גבוה מיתעביד כהלכתו אבל הכא דלא איתעביד כהלכתו צורך גבוה אימא כרבנן סבירא ליה אלא אמר רב אשי רבי ישמעאל ורבי יוסי אמרו דבר אחד פ]דתנן אבין שנראה בעליל ובין שלא נראה בעליל מחללין עליו את השבת רבי יוסי אומר אם נראה בעליל אין מחללין עליו את השבת מי לא א"ר יוסי התם כיון דאפשר לא טרחינן הכא נמי כיון דאפשר לא טרחינן ממאי דלמא עד כאן לא קאמר רבי ישמעאל הכא אלא דליכא נמצאת אתה מכשילן לעתיד לבא אבל התם דנמצאת אתה מכשילן לעתיד לבא אימא כרבנן סבירא ליה אי נמי עד כאן לא קאמר רבי יוסי התם אלא דליכא צורך גבוה ולא ניתנה שבת לדחות אבל הכא דאיכא צורך גבוה וניתנה שבת לדחות אימא כרבנן ס"ל איתמר ג] שחט שתי חטאות של ציבור ואינו צריך אלא אחת אמר רבה ואיתימא רבי אמי חייב על השניה ופטור על הראשונה ואפילו נתכפר לו בשניה ואפילו נמצאת ראשונה כחושה ומי אמר רבה הכי והא אמר רבה ב]היו לפניו שתי חטאות אחת שמינה ואחת כחושה שחט שמינה ואח"כ שחט כחושה חייב כחושה ואח"כ שמינה פטור ג]ולא עוד אלא שאומרים לו הבא שמינה לכתחלה ושחוט איבעית אימא סמי כחושה מקמייתא ג] ואיבעית אימא ההיא רבי אמי אמרה א"ל רבינא לרב אשי נמצאת הראשונה כחושה בבני מעיין מהו ג] בתר מחשבתו אזלינן וגברא לאיסורא קא מיכוין או דלמא בתר מעשיו אזלינן א"ל לאו היינו דרבה ורבא דאיתמר שמע שטבע תינוק בים ופרש מצודה להעלות דגים והעלה דגים חייב להעלות דגים והעלה דגים ותינוק ג]רבא אמר חייב ורבה אמר ד]פטור ועד כאן ד] רבה לא קא פטר אלא כיון דשמע אמרי' פ] נמי דעתיה אתינוק אבל לא שמע לא ואיבא דאמרי א"ל ו] היינו פלוגתייהו דרבה ורבא דאיתמר ז] ה](לא) שמע שטבע תינוק בים ופרש מצודה להעלות דגים והעלה דגים חייב להעלות דגים והעלה דגים ותינוק ודגים רבה אמר ה]פטור ורבא אמר פטור ו]זיל בתר מעשיו ורבא אמר חייב זיל בתר מחשבתו אמר פ] רבה ז]חולה שאמדוהו לגרוגרת אחת ורצו עשרה בני אדם והביאו עשרה גרוגרות בבת אחת פטורין אפילו בזה אחר זה אפילו קדם והבריא בראשונה בעי רבא חולה שאמדוהו לשתי גרוגרות ויש שתי גרוגרות בשתי עוקצין ושלש בעוקץ אחת הי מינייהו מייתינן שתים מייתינן דחזו ליה או דלמא שלש פ] מייתינן דקא ממעטא קצירה פשיטא ח]שלש מייתינן

מוצה ופטור והרי כו' יוסי. תוי"ח: **לב)** לטעה עי' סוכה (דף מב):

ג א מיי' פ"ג מהלכות קדוש החדש הל' ד:
ד ב ג מיי' פ"ג מהל' שבת הלכה טו:
ה ד ה מיי' פ"ג מהל' שבת הלכה טז:
ו ו מיי' פ"ג מהלכות שבת הל' טו טוש"ע א"ח סי' שכח סעיף יג:
ז ז מיי' פ"ג מהל' שבת הלכה ז טוש"ע שם סעיף טו:
ח ח מיי' שם הלכה ח טוש"ע שם סעיף טז:

שיטה מקובצת

פ) אימא כרבנן סבירא ליה. לאו דוקא כרבנן דהא רבנן אמרו אחד מובחר ואחד חול משלש היה בא אלא כלומר כדרי דבנן דאינן מחלקין בין (ב)חול בין (ב)שבת מיהו י"ל דס"ל דעשרון מובחר אינו אלא מחמשה ואפי' בשבת בא מחמשה. תו"ח:
ב) ואיבעית אימא כו'. וא"ת אמאי לא משני דשאני הכא דנמצאת כחושה לאחר שחיטה דבשעת שחיטה לאיסורא קא מכוין והתם דפטר רבה כשידע קודם שחיטה שהראשונה כחושה וי"ל דאינו רוצה להכניס ראשו בבציע דרבינא דבסמוך אי בתר מחשבה אזלינן [או בתר מעשיו אזלינן]. תו"ח:
ג) בתר מחשבתו אזלינן. הקשה מהר"ם מה בכך כיון דלא עביד איסורא וכי נתכוין לאכול חלב ואכל שומן מחייב ותירץ דלא דמי לאוכל שומן שהוא היתר גמור אבל הכא מן הדין הוי ליה למימר שחייב שהרי יצאו צבור ידי חובתן בכחושה אלא משום דבעינן למובחר [למצוה] שמא דחייב שלא היה לו להביאה כיון שאינו יודע אם מובחר מן הראשון והשתא ניחא הא דמייתי מתינוק דלא שמע ומה מייתי דלא התם נתכוין לאיסורא ועשה איסורא שתעלה הדגים עם התינוק אלא ש"מ דהכא נמי חשיב כעביד איסורא כיון שלא היה יודע שיהיה מובחר מן הראשון. תו"ח: **ד)** לא קא פטר רבה: **ה)** אמדינן דעתיה נמי: **ו)** א"ל לאו: **ז)** דאיתמר לא שמע: **ח)** אמר רבא: **ט)** מיניייהו מייתינן: **י)** גבוה כדאמר ר' ישמעאל: **יא)** טפי טפי עבדינן: **יב)** כגון [ס"א שחל ר"ח או חול המועד בשבת דצריך להקריב שעיר חטאת אחת ושגג בשתים אחד: **יג)** מעיין דמתחילה היתה נראית: **יד)** קודם שחיטת שניה: **טו)** למילתיה דאיסורא: **טז)** דהא שגג בסבור: **יז)** דאיגלאי מילתא: **יח)** כלומר דלתרוייהו: **יט)** כלומר דלרבה: **כ)** יאכל גרוגרת אחת יתרפא: **כא)** עולות טובא. גליון דוקא נקט חטאת [דנבין] עולות שהם [הרבה] הוי טרוד בדבר מצוה ופטור והרי כו' יוסי. תו"ח: **לב)** לטעה עי' סוכה (דף מב):

מוסף רש"י

בין שנראה. המדע בעליל. בגלוי לכל, ויש לדעת שראוהו בים דין והקרוביים להם ואין צריך לרואים חוץ לתחום לחלל שבת ולבא ולהעיד לפני ב"ד, מחללין (שבת קלב:). **אם נראה בעליל,** אין מחללין. לפי שאין צורך (ר"ה בא:).

רבינו גרשום

מוטלין בנבלתה כל היום: אבל הכא. גבי עומר דלא איתעביד צורך גבוה עד דאיתעביד כוליה אימא כרבנן סבירא ליה דלא שני בין שבת לחול (הם) והכי אמרינן אי סבירא ליה דבחול אתי מחמש בשבת נמי לייתי מחמש ואי סבירא ליה דבחול אתי משלש בשבת נמי לייתי משלש: וחכ"א אחד שבת ואחד חול נקצר בג' בני אדם ובג' קופות ובג' מגלות. כדי לפרסם הדבר שדוחה שבת להוציא מלבן של ביתוסין שאומ' אינו דוחה: עד כאן לא קאמר ר' ישמעאל הכא. דבשבת משלש אלא דליכא פרסומי מילתא דבין שלש לחמש מאי פרסומי איכא אבל לענין קצירה דבעינן פרסומי מילתא כדתנן שיהא נקצר בעסק גדול מפני הביתוסין אימא כרבנן סבירא ליה: אבל הכא ברישא דלא איתעביד צורך גבוה כהלכתו. אימא כרבנן סבירא ליה דלא שני בין שבת לחול אלא עביד בשבת כבחול קצירה כל צרכו וכן נמי אי סבירא ליה דמחמש בשבת נמי מחמש כבחול ולא כר' ישמעאל: מחללין עליו את השבת. לצאת שלוחי ב"ד: ר' יוסי אומר אם נראה בעליל לכל העולם אין מחללין עליו השבת. כיון שאפשר שנראית הלבנה לכל העולם לא טרחינן בשבת: אבל התם בעדות החדש. דאם לא יצאו עכשיו להעיד כשנראה לא יהיו יוצאים נמי כשלא נראה בעליל ונמצא מכשילן אימא כרבנן סבירא ליה דיוצאין: דליכא צורך גבוה בגבולין בעדות החדש כשנראה בעליל. אימא כרבנן ס"ל דלא משני בין שבת לחול: שתי חטאות של צבור. כגון שעירי ר"ח שחל בשבת ושל מועדות חייב על השניה משום איסור שבת או יו"ט: ואפי' נתכפר לו בשניה כגון אחר שנשחטה השניה נאבדה הראשונה או יצאת חוץ לעזרה ונתכפר בשניה שזרק דמה תחת הראשונה שנאבדה אפי' הכי חייב: או אפי' נמצאת הראשונה כחושה והשניה שמינה דעיקר מצוה בשמינה. אפי' הכי חייב על השניה: ולא עוד אלא שאומר לו אם נמצאת הראשונה כחושה. אומרי' לו הבא אחרת שמינה לכתחילה ושחוט: סמי כחושה מקמיתא דלא תימא ראשונה כחושה: ואיבעית אימא ר' אמי אמרה לקמיתא ולא רבה: נמצאת הראשונה כחושה בבני מעיים. שאין בה חלב להקטרה ובשאר הגוף נראית שמינה וגברא לאיסורא קא מיכוין דהא הואי נראית שמינה ואפי' הכי שחט אחריתי או דלמא בתר מעשיו אזלינן כיון דשניה שמינה בבני מעיים ולא הראשונה ליכא איסורא: רבה אמר פטור זיל בתר מעשיו והא אסיק תינוק. רבא אמר חייב דהא לא איכוין אלא לדגים: (תינוק יש) [חולה] שאמדוהו לגרוגרת אחת. שאם יאכל גרוגרת אחת תשוב רוחו אליו: ורצו עשרה [בני אדם] בשבת פטורין. דאוזלינן בתר מחשבה וכולהו איכוונו לצורך חולה: ויש שתי גרוגרות בשתי עוקצין. במחובר באילן:

הגהות הב"ח

(פ) רש"י ד"ה אבל גבי וכו' עפי עבדינן אבל ס"ל דגם בחול בשבת הפ"ד:

עין משפט נר מצוה

ל) שבת קנ: ר"ה מח:, **כ)** תוספתא פסחים פ"ח ה"ו, **ג)** [רבה אמר פטור ורבא אמר חייב כן נכון לדון וכן העתיקו המ"מ], **ד)** ס"ל ר"ג, **ה)** [דף סג:], **ו)** ר"ל לאו דבחול נמי קני בשבת, **ז)** [נקמן קה.], **ח)** גי' ר"ק כי שחט שניה כיון דעדיין לא כי' ומותק תיבות למילתיה קמיכון. ר"ק, **ט)** [ר"ל דפטר כריפא לאו], **י)** ר"ל במוקפין. ר"ק, **כ)** ר"ק, **ל)** להרבות בשביל התינוק רש"ק.

מוסר הכתב

(ל) ר"ל אבל גבי וכו' עפי עבדינן אבל ס"ל דגם בחול בשבת הפ"ד:

מוסר הכתב

(ל) ר"ל אבל גבי וכו' עפי עבדינן אבל ס"ל דגם בחול בשבת הפ"ד:

מוסר הכתב

(ל) ר"ל אבל גבי וכו' עפי עבדינן אבל ס"ל דגם בחול בשבת הפ"ד: